

Internationaal Niemeyer-jeugdschaaktoernooi te Groningen

Coen Zuidema winnaar vóór o.m. Richardson (Eng.) en Ostermeyer (West. Dld.)

Het heeft er alle schijn van dat Groningen een jaarlijks terugkerend internationaal jeugdtoernooi rijker is geworden. Dank zij de krachtige steun van **Theodorus Niemeyer N.V.**, de wereldberoemde tabak- en sigarettenfabrikant, te Groningen gevestigd, is een toernooi tot stand gekomen dat een krachtmeting tussen nationale jeugdkampioenen beoogt. Náást het tweejaarlijkse — tot dusverre steeds te 's-Gravenhage verspeelde — landentoernooi voor jeugdploegen van vier, zou er aldus een t w e e d e v a s t toernooi voor de jeugd tot stand komen. Het behoeft nauwelijks betoog dat dit een bijzonder plezierige ontwikkeling is, welke stellig in de gehele Nederlandse schaakwereld met enthousiasme en dankbaarheid begroet zal worden.

Wedstrijdleider **J. Orbaan** — niet te verwarren met zijn broer Constant, die in het Hoogoven-toernooi een soortgelijke functie vervult — was zo vriendelijk ons van dit eerste toernooi een verslag te zenden. Wij laten hem verder het woord.

Het is passend een verslag van deze bijzonder geslaagde wedstrijd te beginnen met de herdenking van de zo plotseling overleden NOSBO-voorzitter, **dr. H. K. G. Bartstra**. Het was in feite zijn toernooi. Het zou de bekroning zijn van al zijn activiteiten, die ten doel hadden het schaken onder de schooljeugd te propageren. Het succes van dit toernooi is een laatste hulde aan de overledene.

Dit jaar was de korte tijd van voorbereiding oorzaak, dat slechts 5 landen (Engeland, West-Duitsland, België, Luxemburg en Nederland) hun officiële kampioen konden sturen. Frankrijk stuurde in 't geheel geen bericht aan de Nosbo, Denemarken was onmachtig een representatieve kracht af te vaardigen.

Dit toernooi zal een jaarlijks terugkerende gebeurtenis worden. De grote belangstelling, die vooral de schooljeugd elke avond voor de verrichtingen van de adspirant-schaakmeesters had, is zeker van invloed geweest op deze beslissing.

Het zal wel een unicum zijn, dat spelers èn publiek vrij roken hadden — en natuurlijk Roxy — en bovendien — want Niemeyer heeft ook een koffie- en theebedrijf — gratis koffie! Dit heeft ongetwijfeld de belangstelling gestimuleerd, maar het welslagen van zo'n toernooi heeft een diepere oorzaak. De gratis koffie, de boeiende partijen, de schitterende speelgelegenheden, de toewijding, waarmede de jeugd de grote demonstratieborden bediende en niet te vergeten de enthousiaste pers, dit zijn alle factoren, die elkaar op zeker moment positief beïnvloeden en dan tot een groot succes leiden.

Het toernooi werd van 2 tot en met 11 januari gehouden in het restaurant De Bolderij in het centrum van Groningen. De deelnemers waren 5 nationale jeugdkampioenen en 5 lokale grootheden, w.o. de Nosbo-kampioen 1962, Riemersma.

Een van de speciale kenmerken van zo'n jeugdtoernooi is, dat de spelers vóór de aanvang weinig van elkaar afweten. Pas na een paar ronden hebben zij een oordeel over hun tegenstanders en gaan zij hun spelvoering daarop instellen. In het bijzonder gold dit voor Zuidema. In de 1e ronde wòn hij, maar reeds in de opening heeft hij zeer slecht ge-

staan. Hij wist toen nog niet, dat zijn tegenstander, Dietrich uit Luxemburg, de hekkesluiser zou worden, anders had hij de partij zeker anders opgezet.

Maar ook de als favoriet gestarte Ostermeyer uit West-Duitsland heeft dit parten gepeeld. In de derde ronde liet hij zich in op een voor hem onbekende variant van het Spaans en hoorde, toen het te laat was, dat zijn tegenstander Noorda daar reeds verschillende successen mee geboekt had.

Het was vooral **Zuidema**, die in de tweede helft letterlijk en figuurlijk met zijn tegenstanders speelde en daarmede zijn superioriteit demonstreerde. Een frappant staaltje was zijn partij uit de 6e ronde tegen Roscam Abbing. Deze laatste manoeuvreerde keurig naar lopers van ongelijke kleur en na 27 zetten was de stelling geheel remise. Hij polste eens bij Zuidema of die ervoor voelde, maar die ontweek een antwoord door erop te wijzen, dat de wedstrijdleider dat nog wel niet zou toestaan. De werkelijke reden was, dat Zuidema bezig was een grapje in de stelling te vlechten en zijn schijnbaar doelloze torenzetten ontnamen de witte looper alle bewegingsvrijheid. Roscam Abbing vroeg mij of ik remise zou toestaan en ik kon hem dat niet weigeren. De uitslag kon alleen door een grove fout nog beïnvloed worden. Hierdoor gesterkt deed Roscam Abbing opnieuw een remisevoorstel, maar moest ervaren, dat dit met een wat vaag hoofdschudden werd afgewezen. Vier zetten later schoof Zuidema een pion 2 velden op en wit, blij weer wat te kunnen ruilen, ging te vlot op de afruil in om tot zijn ontzetting te merken, dat zwart niet doorruilde en een andere, een winnende zet in petto had.

Een blunder? Een verdienste van Zuidema? Och, wat doet het er toe, het behoort allemaal tot het fascinerende van het schaakspel.

Internationaal Niemeyer-Jeugdschaaktoernooi te Groningen (2-11 jan. 1963)

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Tot.
1. C. Zuidema (Ned.)	×			1		1	1	1	1	7½
2. K. B. Richardson (Eng.) ..	½	×	½	½	½	½	1	1	1	7
3. E. C. Scholl (Ned.)	½	0	×	½		½	1	1	1	5½
4. P. Ostermeyer (Wst-Dld.) .	0	½	½	×			1	0		5½
5. E. W. Roscam Abbing (N.)	0	½	0	½	×		1	1		5½
6. M. Bratzlawsky (België) ..	½	0	½	0	½	×	1	0	0	3½
7. M. Riemersma (Ned.)	0	½	½	0	0	0	×	1	½	3½
8. D. C. van Enk (Ned.) ..	0	0	½	0	0	0	×	1		3
9. S. J. Noorda (Ned.)	0	0	0	1	0	1	½	0	×	2½
10. N. Dietrich (Luxemburg)	0	0	0	0	0	0	½		×	1½

De Engelse jeugdkampioen **Richardson**, 20 jaar oud, was de mindere van Zuidema, vooral in het creëren van kansen. Toch zullen wij meer van hem horen, want hij is een stugge doorzetter en hij bestudeert nauwgezet alles wat gepubliceerd wordt.

Peter Ostermeyer was reeds tweemaal jeugdkampioen van Westduitsland en dat zegt toch wel iets, als men weet, dat

hij pas 18 jaar oud is. Hij zit als een Boeddha achter zijn bord, staat tijdens de partij niet op en maakt een zeer verlegen indruk. Zijn moeder, een oorlogsweduwe, vergezelt hem en levert U desgevraagd commentaar. Der Peter begon als favoriet, maar toen hij in de derde ronde van Noorda verloor en 4 uur later tegen Zuidema moest aantreden, speelde hij voor zijn doen zwak en waren zijn kansen verkeken.

Roscam Abbing, pas 17 jaar, is een aanvalsspeler en die techniek beheerst hij zeer goed: zijn 4 winstpartijen getuigen daarvan. Hij heeft 1 à 2 punten méér voor het grijpen gehad en noemt dat pech, maar dat is het niet. Het ontbreekt hem uiteraard aan ervaring en daarom zal juist voor hem dit toernooi zeer leerzaam zijn geweest. Het is voor hem en Scho'll, de Fries, die in Groningen wis- en natuurkunde studeert en die in zijn spel reeds zeer bedachtzaam te werk gaat, toch wel een zeer fraai resultaat op één hoogte met de Westduitse kampioen te komen.

De jongste deelnemer was Bratzlawsky, 16 jaar oud, van Roemeense afkomst en student in de medicijnen, die zijn ski-vakantie voor dit toernooi onderbrak. Hij wekt niet de indruk, dat het resultaat hem wezenlijk interesseert. Hij speelt schaak, zoals een ander piano speelt, zonder eerezucht, maar wel sterk.

A propos, van de 10 deelnemers studeren er 5 wis- en natuurkunde, 1 medicijnen, 1 economie en 3 Groningers zijn nog op het gymnasium.

De heer Th. E. Niemeyer (staande links) deed de eerste zet in de partij tussen Coen Zuidema (links) en N. Dietrich (Luxemburg). Verder op de foto van rechts naar links: Wedstrijdleider J. Orbaan, Wethouder J. J. H. v. d. Ree, en R. J. Boosman, vice-voorzitter van de Noordelijke Schaakbond.

De partijen stonden op hoog peil. Men demonstreerde openingstheorie dat het een lust was zodat Zuidema het zelfs raadzamer achtte de theorie uit de weg te gaan. Tijdnood was zeldzaam en mede hierdoor kon het zeer talrijke publiek, vooral scholieren, de partijen op de demonstratieborden goed volgen. Vanzelfsprekend moesten de spelers de wedstrijd-leider op de proef stellen met de nieuwe regel inzake remise vóór de 30e zet. Welnu, éénmaal ging ik akkoord, toen de spelers de pionnen muurvast hadden geschoven, éénmaal wees ik het af — je moet ook om de belangen van de pers denken! — omdat er nog veel zwaar materiaal op het bord stond. Toen gingen ze — na onderling overleg — de koningen heen en weer schuiven en mijn persvrienden schreven, dat ik deze mogelijkheid over het hoofd had gezien...

In de laatste ronde bood Zuidema, toen hij aan een half punt voldoende had om de 1e prijs (lees f 250,—) in de wacht te slepen, in een gunstige, maar ingewikkelde stelling remi e aan. Sommigen vonden het inconsequent, dat ik daar nu wél mee akkoord ging, maar ik geloof, dat een wedstrijd-leider, die de omstreden FIDE-regel moet toepassen, alle omstandigheden in aanmerking moet nemen.

Halverwege het toernooi hebben spelers en officials een interessante excursie naar de fabriek gemaakt. Tijdens de

rondleiding werd duidelijk hoe internationaal Niemeyer N.V. georiënteerd is.

Bij de prijsuitreiking wees de heer Th. Niemeyer hier nog eens op, waaraan hij de wens verbond, dat dit toernooi steeds een internationaal karakter zal behouden. Naast zijn prijs van f 250,— ontving Zuidema een prachtig ingelegd schaakbord met bijbehorende stukken. De 2e prijs (f 100,—) was voor Richardson.

Ik kan natuurlijk niet namens het Nosbo-be tuur spreken, maar ik durf wel te beweren, dat dit bestuur landelijk gezien thans in een zeer bevoorrechte positie verkeert, want met de formidabele steun van een der meest vooraanstaande Groningse industrieën kan dit toernooi tot een jaarlijks terugkerende traditie uitgroeien. Vele sterke schakers van deze tijd leerden de regels tijdens de glorie dagen van Euwe's wereldkampioenschap. Het Staunton-toernooi in 1946 was een kijkspel van de eerste rang en zo zal Niemeyer's internationale jeugdtoernooi veel jongeren in Groningen voor het schaken winnen en met deze gedachte worden reed thans de voorbereidingen voor het volgend jaar getroffen.

Hieronder enkele partijen uit dit jeugdtoernooi.

Richardson—Zuidema (2e ronde)

1. e4, e5 2. Pf3, Pc6 3. Lb5, a6 4. La4, Pf6 5. 0-0, Le7 6. b5 7. Lb3, 0-0 8. c3, d5 9. d3, d4 10. Lg5, dc3 11. bc3 12. Td1, Lg4 13. h3, Lf3 14. Df3, b4 15. Le3, Pa5? 16. d4 17. ab3, bc3 18. de5, Pd7 19. Dg4, h5 20. Dd7, c2 21. Ld8 22. Td7, cb1:Df 23. Tb1, Te8 24. f4, f6 25. ef6, gf6 26. Td4, Le7 27. Tc4, Tb4 28. Kf2, Teb8 29. Tc7, Te4 30. K31 31. Tc6, a5 32. g4, hg4:f 33. hg4, Teb4 34. gf5, Kf7 35. Tb5 36. Tca6 Remise (1—1).

Van Enk—Richardson (3e ronde)

1. d4, Pf6 2. c4, g6 3. Pc3, Lg7 4. e4, d6 5. f3, 0-0 6. Le7 7. Pge2, a6 8. Dd2, Tb8 9. Pcl, e5 10. d5, Pc7 11. Le2 12. Pd3, f5 13. c5, Pf6 14. cd6, cd6 15. 0-0, f4 16. Lf1 17. Pa4, Ld7 18. Pb6, g4! 19. Db4, g3! 20. hg3, fg3 21. Lb5 22. Lf2, Lh6 23. a4, Ld3 24. Ld3, Pg6 25. Pc4, Ptfd1, Pgh5 27. Pe3, Dg5 28. Kf1, Pg2 29. Pg2, Tf3 30. Tf2 31. Kf2, Dg3† en wit gaf het op (0—1).

Bratzlavsky—Dietrich (3e ronde)

1. d4, Pf6 2. c4, g6 3. Pc3, Lg7 4. e4, d6 5. f3, 0-0 6. Lf7 7. d5, Ph5 8. Dd2, f5 9. 0-0-0, f4 10. Lf2, Lf6 11. Pge2, Lf1 12. Lg1, Pd7 13. Kbl, Le7 14. Pcl, Pc5 15. Ld3, De8 16. Lf1 17. b4, Pd7 18. La4, Dd8 19. Pd3, Ph6 20. Lf2, h6 21. Kh7 22. g3, g5 23. h4, Pg8 24. hg5, Lg5 25. gf4, cf4 26. Ld7, Ld7 27. Pe2, b5 28. c5, De7 29. c6, Le8 30. Pf4 31. Le3, Lg6 32. Tg5, Dg5 33. Pe6, Dg3 34. Lh6: en zwart gaf het op (1—0).

Roscam Abbing—Zuidema (6e ronde)

1. e4, c5 2. Pf3, e6 3. d4, cd4 4. Pd4, Pc6 5. Pc3, a6 6. Le2, Dc7 7. Le3, Ld6 8. a3, Le5 9. Dd2, b5 10. Pc6, dc6 11. Lf4, Lc3 12. Dc3, Pf6 13. 0-0, c5 14. Dc5, Dc5 15. Lc5, Pc4 16. Lf3, Lf7 17. Ld4, 0-0 18. Le4, Le4 19. c3, f6 20. Tfel, Lf5 21. Te3, Tfd8 22. Taet, Tac8 23. Lb6, Td6 24. Ld4, Lb3 25. Te2, Kf7 26. Kf2, Tc7 27. g3, Kg6 28. Kgl, T6d7 29. Kf2, Te6 30. Kgl, Kf7 31. Kf2, g5 32. fg5, e5 33. gf6, Tf6:† en wit gaf het op (1—0).

Zuidema—Van Enk (8e ronde)

1. d4, Pf6 2. c4, e6 3. Pf3, Lb4† 4. Pd2, d5 5. Dc2, Pc6? 6. e3, 0-0 7. a3, Ld6 8. Ld3, Te8 9. b4, dc4 10. Lc4, e5 11. Pf5, Te7 12. Pde4, Pe4 13. De4, g6 14. Dh4, h5 15. b5!, Pa5 16. Pf7: en zwart gaf het op: Dd8 staat ongedekt (1—0).

Ostermeyer—Van Enk (6e ronde)

1. e4, e5 2. Pf3, Pc6 3. Lb5, a6 4. La4, d6 5. c3, Ld7 6. 0-0, g6 7. d4, Lg7 8. Lg5, Pf6 9. de5, de5 10. Pbd2, Dc7 11. Dc2, 0-0 12. h3, h6 13. Lh4, g5 14. Pg5!, hg5 15. Lg5, Pd4? 16. cd4, La4 17. f4, Lb5 18. Df3, ed4 19. e5, Lf1 20. Pe4, Dc6 21. Lf6, Df5 22. Taf1, Tfe8 23. g4, Dg6 24. f5, Dh6 25. g5, Dh2 26. Lg7, Kg7 27. f6†, Kg8 28. Df5, Kf8 29. Pc5, Tad8 30. e6, Td6 31. Pd7†, Td7 32. ed7, Td8 33. Tfel en zwart gaf het op (1—0).